

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. rugsėjo 24 d. Nr. 21RE-
(AG-704/01-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo V. J. skundą dėl Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas).

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas V. J. (toliau – ir pareiškėjas) skundu Komisijos prašo panaikinti Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Departamentas, atsakovas) Viešosios tvarkos biuro 2025 m. liepos 16 d. sprendimą Nr. 5-IL-18171 (toliau – Sprendimas) ir peržiūrėti pareiškėjo paraišką dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus, atsižvelgiant į pateiktas faktines aplinkybes ir paaiškinimus.

Paaikino, kad 2025 m. gegužės 28 d. Departamento Viešosios tvarkos biuro sprendimu Nr. 5-IL-13702 bei Sprendimu atsisakyta pareiškėjui išduoti neterminuotą leidimą laikyti (nešiotis) ginklus. Sprendimas priimtas remiantis Valstybės saugumo departamento (toliau – VSD) pateikta informacija. VSD 2025 m. gegužės 15 d. rašte Nr. 19-455S nurodyta, kad 2017 m. pareiškėjas atvirai reiškė palaikymą Rusijos Federacijai ir socialiniame tinkle dalijosi Kremliaus interesus atspindinčia informacija, taip pat, kad pareiškėjas 2024 m. dalijosi propagandinio Rusijos tinklaraštininko, kuris palaiko Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą, šmeižia Baltijos šalis ir visą Vakarų pasaulį, įrašais. Tai rodo, jog pareiškėjas pateisina Rusijos vykdomą agresiją prieš Ukrainą ir remia Rusijos vykdomą agresyvią užsienio politiką, kuri kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, asmuo yra lojalus Rusijos režimui ir gali būti išnaudotas Rusijos valstybės institucijų ir (ar) žvalgybos tarnybų, vykdamas veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos nacionalinio saugumo interesus, todėl jis gali kelti grėsmę valstybės saugumui.

Pareiškėjas pažymi, kad jau kurį laiką nėra aktyvus socialiniuose tinkluose, dėl to kai kurie senesni ar automatiškai paskelbti įrašai galėjo likti nepastebėti ir neištrinti; pareiškėjo socialinio tinklo paskyra „Facebook“ platformoje buvo prieinama šeimos nariams, kurie ja aktyviai naudojosi, todėl galėjo būti, kad tam tikri įrašai buvo išplatinti netyčia – jų turinio nesuprantant, nesigilinant į jų esmę. Neatmetama galimybė, kad jie atsirado dėl techninės klaidos, automatinio pasidalinimo ir kito nesąmoningo veiksmo. Pareiškėjui pareikšti kaltinimai nieko bendro neturi su realiomis faktinėmis aplinkybėmis. Pareiškėjas savo valia ir tikslais neplatino ir neskleidė VSD rašte neįslaptintoje dalyje nurodyto informacinio turinio – tai yra melas ir mėginimas su pareiškėju susidoroti dėl jo profesinės veiklos. Žinoma melagingą informaciją VSD paskleidęs interesantas siekė įgyvendinti grasinimus prieš pareiškėją, klaidinant valdžios struktūras. Nėra įrodymų, jog būtent pareiškėjo aktyvūs veiksmai lėmė nepageidaujamos informacijos išsaugojimą pareiškėjo „Facebook“ paskyroje. Kaltinimuose taip pat nepateikta situacijos analizė, įrodanti pareiškėjo tiesioginį vaidmenį, inicijavus šiuos veiksmus, kurie siejami su teisinėmis pasekmėmis, pagrindžiant jo kaltę. Informacija per asmens socialinį tinklą gali būti persiunčiama

akimirksniu, todėl vartotojai nepastebimai ar nesąmoningai gali prisidėti prie jos plitimo. Pareiškėjas pabrėžia, kad visiškai nepalaiko Rusijos Federacijos veiksmų ir Rusijos vykdomą karinę invaziją vertina neigiamai, griežtai nepitaria.

Departamentas Sprendime rėmėsi Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 17 straipsnio 1 dalies 11 punktu, kuriame nurodyta, kad jei VSD nustato, jog asmuo kelia grėsmę valstybės saugumui, jam gali būti atsisakoma išduoti leidimą. Pareiškėjo manymu, Sprendimas yra skubotas ir nemotyvuotas, prieštaraujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) bei Įstatymo reikalavimams; Sprendime nėra pateikta pakankamai aiškių, konkrečių ir pagrįstų duomenų, kurie leistų daryti pagrįstą išvadą apie pareiškėjo keliamą grėsmę valstybės saugumui.

Pareiškėjas nuo (*duomenys neskelbtini*) dirba (*duomenys neskelbtini*), eina (*duomenys neskelbtini*) pareigas ir yra statutinis valstybės tarnautojas. Todėl Sprendime išdėstyti teiginiai esą pareiškėjas galimai kelia grėsmę valstybės saugumui, kelia abejonių. Tokie kaltinimai yra sunkiai suderinami su faktine situacija, kai (*duomenys neskelbtini*) - pareiškėjas - ne tik dirba valstybės tarnyboje, bet ir nuolatos jau 27 metus vykdo jam pavestas pareigas su tarnybiniu ginklu, atsakingai palaikydamas viešąją tvarką, užtikrina gyventojų saugumą. Vertinant situaciją objektyviai, darytina išvada, kad Sprendime nurodyti argumentai remiasi prielaidomis ir nepakankamai aiškia informacija, kuri neatitinka viešojo administravimo sprendimams keliamų skaidrumo, aiškumo bei motyvavimo reikalavimų. Pareiškėjo lojalumas valstybei ir jos institucijoms yra akivaizdus tiek iš jo pareigų, tiek iš darbo santykių trukmės bei pobūdžio. Abejonių kelia tai, kad neva keliamą grėsmę grindžiama 7 metų senumo neišanalizuotais socialinių tinklų įrašais, kurių turinio pareiškėjas neprisimena, neturėjo intencijos platinti ir to nedarė. Pareiškėjo, kaip valstybės tarnybą einančio asmens, veikla reglamentuojama griežtomis prievolėmis dėl lojalumo Lietuvos Respublikai, Konstitucijai bei įstatymams. Todėl sunku pagrįstai teigti, kad toks asmuo galėtų kelti realią grėsmę nacionaliniam saugumui, tuo labiau nesant jokios faktinės informacijos apie galimai priešišką veiklą. Toks sprendimas suponuoja perteklinį saugumo vertinimą ir gali būti laikomas pažeidžiančiu proporcingumo bei racionalumo principus.

Dalis Sprendime minimų įrašų yra susiję su 2017 m. – laikotarpiu iki 2022 m. vasario 24 d., kai Rusijos Federacija pradėjo atvirą plataus masto karinę invaziją į Ukrainą. Nors karinis konfliktas Ukrainoje prasidėjo 2014 m., kai Rusija aneksavo Krymą, iki 2022 m. viešasis ir tarptautinis požiūris į Rusiją buvo kitoks. Todėl, objektyviai vertinant, bet kokie asmens veiksmai ar pasisakymai iki 2022 m. invazijos negali būti automatiškai laikomi agresijos palaikymu ar lojalumu priešiškam režimui, ypač kai trūksta konteksto ir analizės dėl to, koks buvo konkretus turinys ar jo tikslas. Turinys, neatitinkantis visuomenės, moralės normų, tačiau nepažeidžiantis įstatymų, nėra laikomas neteisėtu ir pareiškėjas negali būti kaltinamas. Panašiai vertintina ir informacija apie 2024 m. dalintus įrašus – jų turinys, kontekstas ir platinimo aplinkybės nėra konkretizuoti. Vertinti tokią fragmentišką informaciją kaip pagrindą reikšmingam teisių apribojimui – neproporcinga ir nepagrįsta.

Departamentas prašo atmesti pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą

Atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjas Departamentui pateikė prašymą Nr. 25-G-10-07462-e dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus išdavimo savigynos tikslams (toliau – Prašymas). Prašymo nagrinėjimo metu buvo atlikti patikrinimai, numatyti Įstatyme ir Lietuvos policijos generalinio komisaro 2003 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-362 (2022 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. 5-V-702 redakcija) patvirtintame Fizinių asmenų ginklų ir šaudmenų civilinės apyvartos tvarkos apraše (toliau – Aprašas), tikslu nustatyti ar nėra aplinkybių, kurių pagrindu leidimas laikyti (nešiotis) ginklus negalėtų būti išduotas. Patikrinimo metu gautas 2025 m. gegužės 15 d. VSD raštas Nr. 19-455S, kurio neįslaptintoje dalyje nurodyta, kad 2017 metais pareiškėjas atvirai reiškė palaikymą Rusijos Federacijai ir socialiniame tinkle dalijosi Kremliaus interesus atspindinčia propaganda. Rašte taip pat nurodyta, kad, VSD duomenimis, pareiškėjas 2024 metais dalijosi propagandinio Rusijos tinklaraštininko, kuris palaiko Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą, šmeižia Baltijos šalis ir visą Vakarų pasaulį, įrašais. Atsižvelgiant į VSD pateiktą informaciją ir vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto nuostatomis, Departamentas 2025

m. gegužės 28 d. priėmė sprendimą Nr. 5-IL-13702 atsisakyti pareiškėjui išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkte nurodyta, kad šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytų ginklų, B ir C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo apie kurį VSD turi duomenų, kad jis gali kelti arba kelia grėsmę valstybės saugumui. Šiuos duomenis VSD perduoda policijos įstaigai. Šiuo atveju VSD turimus duomenis, kad pareiškėjas gali kelti grėsmę valstybės saugumui, perdavė policijos įstaigai. Departamentas, vadovaujantis VSD pateikta informacija, nustatęs, kad pareiškėjui yra taikomas Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkte nurodytas apribojimas, pareiškėjui atsisakė išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus, priimdamas 2025 m. gegužės 28 d. sprendimą.

Įstatyme nustatyti draudimai savo prigimtimi yra prevencinio pobūdžio, skirti užtikrinti šio įstatymo tikslų įgyvendinimą. Sprendžiant dėl specialiosios teisės suteikimo (atėmimo), pareiga įrodyti, kad asmuo atitinka įstatymo reikalavimus (jų nepažeidė), tenka pačiam asmeniui, siekiančiam tokią teisę įgyti, tuo pačiu jam tenka ir pareiga paneigti abejones, kylančias vertinant vienus ar kitus faktus, reikšmingus specialiosios teisės turėjimui (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2018 m. gruodžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1355-438/2018)“. Pareiškėjo nurodomas noras bei lūkestis turėti ginklus negali būti iškeltas aukščiau visuomenės, valstybės saugumo tikslo.

Nacionalinio saugumo interesai yra suprantami kaip saugomi gyvybiniai ir pirmaeiliai valstybės saugumo interesai (Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 2 straipsnio 7 dalis). Kitaip tariant, bent mažiausia grėsmė, galinti daryti įtaką nacionalinio saugumo interesams, turėtų būti rimtai vertinama ir į ją atsižvelgiama. Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT) yra pažymėjęs, kad grėsmės nacionaliniam saugumui gali būti skirtingos pagal savo pobūdį, netikėtos arba sunkiai iš anksto apibrėžiamos. Visapusiškai apibūdinti nacionalinio saugumo sąvoką yra neįmanoma (žr. pvz., EŽTT 2008 m. balandžio 24 d. sprendimą byloje C. G. ir kt. prieš Bulgariją, pareiškimo Nr. 1365/07). Tai reiškia, kad grėsmės valstybės saugumui pagrindas neturi būti nuodugniai ir neginčytinai įrodomas, patvirtinant atliktus veiksmus surinktais ir teisme iširtais įrodymais. Be to, grėsmės nacionaliniam saugumui nėra statiškos ir nekintančios, nes pats nacionalinis saugumas nėra ir negali būti statiška definicija, atsižvelgiant į šiuo metu susiklosčiusią geopolitinę situaciją, dinamišką esamų grėsmių kaitos ir ypač spartų naujų grėsmių atsiradimo pobūdį.

Departamentas, vykdydamas jam deleguotą funkciją, teikia administracinę paslaugą – leidimų laikyti (nešiotis) ginklus, patvirtinančių, kad fizinis asmuo turi teisę įsigyti, laikyti (nešiotis) B ir C kategorijos ginklų išdavimą bei panaikinimą. Policija, spręsdama dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto taikymo prasme, vadovaujasi viešojo administravimo objektyvumo principu ir vertina tik objektyvius įstaigos turimus duomenis. Šiuo atveju vadovavosi 2025 m. gegužės 15 d. VSD rašte pateikta informacija. Pagal pareiškėjo prašymą išnagrinėjus turimą medžiagą, nėra jokio pagrindo teigti, jog 2025 m. gegužės 28 d. sprendimas yra nemotyvuotas.

VSD 2025 m. gegužės 15 d. raštu Nr. 19-455S Departamentą informavo, kad pareiškėjo veikla vertintina kaip kelianti grėsmę valstybės saugumui ir tai reiškia, kad Departamentui atsirado pareiga vykdyti Įstatymo nuostatas ir neišduoti pareiškėjui leidimo laikyti (nešiotis) ginklus. Todėl 2025 m. gegužės 28 d. sprendime pagrįstai konstatuota, kad pareiškėjui turi būti taikomos Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto nuostatos, ir jam leidimas laikyti (nešiotis) ginklus negali būti išduotas. Esant Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytiems pagrindams, leidimai laikyti (nešiotis) ginklus negali būti išduodami, o išduoti leidimai laikyti (nešiotis) ginklus turi būti panaikinami. Ši Įstatymo norma yra imperatyvi ir ji nesuteikia teisės viešojo administravimo subjektui, kuriam suteikti įgaliojimai taikyti šią normą (šiuo atveju – Departamentui), pasirinkti kokį nors kitą elgesio variantą, jeigu nustatomas bent vienas iš Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytų pagrindų. Departamento veiksmai priimant ginčijamą sprendimą yra tiesiogiai nustatyti Įstatymu ir Departamentas neturi diskrecijos elgtis kitaip. Departamentas neturi pagrindo abejoti VSD, kaip nacionalinio saugumo užtikrinimo ir žvalgybos institucijos kompetentingos institucijos, 2025 m. gegužės 15 d. rašte pateikta informacija, tuo labiau

vertinti jos surinkimo pagrįstumą ir aktualumą nacionalinio saugumo prasme. Departamento Sprendimu konstatuota, kad 2025 m. gegužės 28 d. sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl netenkino pareiškėjo skundo jame nurodytais motyvais ir nusprendė pripažinti skundą nepagrįstu.

Pareiškėjo skunde keliamas kaltės klausimas galėtų būti reikšmingas tik tuo atveju, jeigu pareiškėjas būtų traukiamas teisinėn atsakomybėn. Šiuo atveju pareiškėjas pats inicijavo administracinę procedūrą pateikdamas Departamentui prašymą dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus išdavimo, kurią įvykdžius buvo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus, remiantis konkrečiais faktiniais ir teisiniais pagrindais, susijusiais su grėsme valstybės saugumui. Jokia teisinė atsakomybė, kuriai galėtų būti reikšmingas kaltės klausimas pareiškėjui nebuvo taikoma.

Įsiteisėjus 2025 m. gegužės 28 d. sprendimui ir Sprendimui, Departamente bus atliekamas papildomas VSD rašte pateiktos informacijos su pareiškėjo užimamomis statutinio valstybės tarnautojo pareigomis suderinamumo vertinimas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo VSD prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaikšino, kad, VSD nuomone, skundžiamas Sprendimas yra priimtas pagal atsakovo kompetenciją, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, yra teisėtas ir pagrįstas tiek objektyviais duomenimis, tiek teisės aktų nuostatomis, priimtas įvertinus visus turimus duomenis apie pareiškėją, yra atitinkantis šalies nacionalinio saugumo interesus ir susiklosčiusią geopolitinę situaciją.

VSD, vadovaudamasis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto nuostata, pagal kompetenciją atliko pareiškėjo vertinimą dėl keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos valstybės saugumui. Šis vertinimas įformintas VSD 2025 m. gegužės 15 d. raštu Nr. 19- 455S „Dėl informacijos pateikimo“ (įslaptintu dokumentu), kurio išrašas (su neįslaptintos informacijos dalimis) pateiktas į bylą.

Pareiškėjo atvirai reiškiamas palaikymas Rusijos Federacijai, dalijimasis Kremliaus interesus atspindinčia propaganda socialiniame tinkle, dalijimasis propagandinio Rusijos tinklaraštininko R. Z., kuris palaiko Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą, šmeižia Baltijos šalis ir visą Vakarų pasaulį, įrašais, VSD vertinimu, rodo, kad pareiškėjas pateisina Rusijos vykdomą agresiją prieš Ukrainą ir remia Rusijos vykdomą agresyvią užsienio politiką, kuri kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui. Pareiškėjas yra lojalus Rusijos režimui ir gali būti išnaudotas Rusijos valstybės institucijų ir (ar) žvalgybos tarnybų, vykdančių veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos nacionalinio saugumo interesus. Todėl pareiškėjas nepagrįstai nurodo, kad Sprendime nėra konkrečių duomenų, kurie pagrįstų pareiškėjo keliamą grėsmę valstybės saugumui. Tai, kad pareiškėjas šių duomenų nevertina kaip pakankamą grėsmę valstybės saugumui pagrįsti, nereiškia, kad duomenys yra nekonkretūs ar nepagrįsti.

Pareiškėjas skunde nepagrįstai teigia, kad socialinio tinklo „Facebook“ pareiškėjo paskyroje esanti informacija, kuria grindžiama pareiškėjo keliamą grėsmę valstybės saugumui, galėjo būti paskelbta pareiškėjo šeimos narių arba ji galėjo būti paskelbta netyčia, dėl techninės klaidos, automatinio pasidalijimo ar kt. Pareiškėjas pažymi, kad jis šios informacijos neskleidė ir neplatino. VSD įsitikinimu, tai tėra pareiškėjo pasirinkta gynybinė versija, paremta deklaratyviomis, hipotetinio pobūdžio ir nerealistiškomis prielaidomis, šiai versijai pagrįsti nėra pateikta jokio racionalaus paaiškinimo ir įrodymų. Net jeigu pareiškėjo nurodyti visiškai neįtikinantys argumentai būtų laikomi atitinkančiais tikrovę, jie vis tiek turėtų būti vertinami kaip nepalankūs pareiškėjui. Visuotinai žinoma, kad socialinių tinklų algoritmai turinio pasiūlą formuoja pagal vartotojo domėjimosi sritis socialiniuose tinkluose. Todėl, nepriklausomai nuo to, kas konkrečiai pasidalijo ginčo informacija pareiškėjo paskyroje ir ar tai padarė tyčia, pats informacijos turinys (Kremliaus propaganda ir pan.) charakterizuoja pareiškėją ir rodo jo domėjimosi sritis.

Pareiškėjui tenka pareiga konkrečiais įrodymais paneigti valstybės institucijų nustatytas aplinkybes. Pareiškėjas jam tenkančios įrodinėjimo pareigos neįvykdė ir VSD informacijoje ir skundžiamame Sprendime nurodytų aplinkybių įrodymais nepaneigė.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto įtvirtintos teisės normos taikymui nėra privaloma nustatyti asmens kaltę. Kaltės klausimas galėtų būti reikšmingas tik tuo atveju, jeigu asmuo būtų traukiamas teisinėn atsakomybėn. Šiuo atveju pats pareiškėjas inicijavo administracinę leidimo išdavimo procedūrą, kurią įvykdžius buvo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą remiantis konkrečiais faktiniais

ir teisiniais pagrindais, susijusiais su grėsme valstybės saugumui. Jokia teisinė atsakomybė, kuriai galėtų būti reikšmingas kaltės klausimas, pareiškėjui nebuvo taikoma. Todėl laikytina teisiškai nereikšminga aplinkybė dėl pareiškėjo galimybės numatyti praeities veiksmų vertinimą grėsmės valstybės saugumui aspektu. Lietuvos valstybė jau nuo 2017 m. sausio mėn. Lietuvos Respublikos Seimo priimtu nutarimu yra oficialiai konstatavusi, kad Lietuvos Respublikos saugumui pagrindinę grėsmę kelia agresyvūs Rusijos Federacijos veiksmai (Nacionalinio saugumo strategijos (2017 m. sausio 17 d. redakcija) 8 punktas). Todėl pareiškėjo teiginys, kad neva 2017 m., kai pareiškėjas atvirai reiškė palaikymą Rusijos Federacijai, dalijosi Kremliaus interesus atspindinčia propaganda socialiniame tinkle, egzistavo kitoks požiūris į Rusiją, laikytinas neatitinkančiu tikrovės.

VSD nuomone, priimant skundžiamą Sprendimą, nebuvo pažeisti Lietuvos įstatymai ar kiti teisės aktai, atsakovas neviršijo kompetencijos, taip pat Sprendimu nebuvo nepagrįstai suvaržytos pareiškėjo teisės bei laisvės. Sprendimas priimtas tinkamai įvertinus faktines aplinkybes ir taikytinas teisės aktų nuostatas, todėl jo naikinti, vadovaujantis pareiškėjo nurodomais motyvais, nėra teisinio pagrindo.

Skundas atmestinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2025 m. balandžio 30 d. Departamentui pateikė Prašymą dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus išdavimo savigynai.

2025 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. 5-IL-13702 Departamento Viešosios tvarkos biuras, vadovaudamasis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punktu, atsisakė pareiškėjui išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus. Paaikšino, kad patikrinimo metu iš VSD 2025 m. gegužės 15 d. raštu Nr. 19-455S gauta informacija, kad „2017 metais V. J. atvirai reiškė palaikymą Rusijos Federacijai ir socialiniame tinkle dalijosi Kremliaus interesus atspindinčia propaganda“. Taip pat, rašte nurodyta, kad „V. J. 2024 metais dalijosi propagandinio Rusijos tinklaraštininko, kuris palaiko Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą, šmeižia Baltijos šalis ir visą Vakarų pasaulį, įrašais. Tai rodo, kad V. J. pateisina Rusijos vykdomą agresiją prieš Ukrainą ir remia Rusijos vykdomą agresyvią užsienio politiką, kuri kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, asmuo yra lojalus Rusijos režimui ir gali būti išnaudotas Rusijos valstybės institucijų ir (ar) žvalgybos tarnybų, vykdamas veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos nacionalinio saugumo interesus“, todėl jis gali kelti grėsmę valstybės saugumui.

2025 m. birželio 25 d. skundu pareiškėjas kreipėsi į Departamentą, prašė panaikinti 2025 m. gegužės 28 d. sprendimą ir peržiūrėti jo paraišką dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus. Skundo turinys iš esmės analogiškas pateiktajam Komisijai.

Sprendimu Departamento Viešosios tvarkos biuras pripažino pareiškėjo 2025 m. birželio 25 d. skundą nepagrįstu. Sprendime pacituota 2025 m. gegužės 15 d. VSD rašto neįslaptinta dalis, kurioje nurodyta, kad 2017 metais pareiškėjas atvirai reiškė palaikymą Rusijos Federacijai ir socialiniame tinkle dalijosi Kremliaus interesus atspindinčia propaganda, 2024 metais pareiškėjas dalijosi propagandinio Rusijos tinklaraštininko, kuris palaiko Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą, šmeižia Baltijos šalis ir visą Vakarų pasaulį, įrašais. Tai rodo, kad pareiškėjas pateisina Rusijos vykdomą agresiją prieš Ukrainą ir remia Rusijos vykdomą agresyvią užsienio politiką, kuri kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, asmuo yra lojalus Rusijos režimui ir gali būti išnaudotas Rusijos valstybės institucijų ir (ar) žvalgybos tarnybų, vykdamas veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos nacionalinio saugumo interesus. Rusijos Federacijos keliama grėsmė nacionaliniam saugumui yra apibrėžta Nacionalinio saugumo strategijoje, kurios 14 punkte teigiama: „Didžiausia grėsmė Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir nacionalinių interesų užtikrinimui kyla iš augančio Rusijos Federacijos valdžios autoritarizmo, agresyvumo ir imperialistinių ambicijų įgyvendinimo karinėmis ir kitomis, nekonvencinėmis priemonėmis. Vis dažniau ignoruodama ne tik tarptautinės bendruomenės nuomonę, bet ir pažeisdama tarptautinę teisę, Rusijos Federacijos valdžia kelia egzistencinę grėsmę Lietuvai ir kartu visos euroatlantinės bendrijos saugumui“. Atsižvelgiant į pateiktą informaciją, VSD vertino, kad pareiškėjas gali kelti grėsmę valstybės saugumui, todėl Departamentas 2025 m. gegužės 28 d. sprendimu atsisakė išduoti pareiškėjui leidimą. Departamento Viešosios tvarkos biuras atkreipė dėmesį, kad pagrindinis VSD veiklos tikslas – stiprinti Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą, renkanti informaciją apie rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, pateikiant ją nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms ir šalinant šiuos rizikos

veiksnius, pavojus ir grėsmes. VSD yra žvalgybos institucija, kurios kompetencija ir veiklos teisiniai pagrindai numatyti Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatyme, tačiau VSD atitinkamas funkcijas (pareigas) numato ir kiti teisės aktai. Įstatymo 17 straipsnio, numatančio teisės įsigyti ir turėti ginklus ir šaudmenis apribojimus, 1 dalies 11 punkte nustatyta, kad šio straipsnio 1 dalyje įvardytų ginklų negali įsigyti ir turėti leidimo prašantis fizinis asmuo, apie kurį VSD turi duomenų, kad jis gali kelti arba kelia grėsmę valstybės saugumui. Šiuos duomenis VSD perduoda policijos įstaigai. Pastaroji, remdamasi patikrinimo rezultatais (įvertinusi gautus duomenis), priima sprendimą išduoti leidimą ar jo neišduoti Įstatyme numatytais pagrindais. Nacionalinio saugumo interesai yra suprantami kaip saugomi gyvybiniai ir pirmaeiliai valstybės saugumo interesai (Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 2 straipsnio 7 dalis). Kitaip tariant, bent mažiausia grėsmė, galinti daryti įtaką nacionalinio saugumo interesams, turėtų būti rimtai vertinama ir į ją atsižvelgiama. Grėsmės valstybės saugumui pagrindas neturi būti nuodugnai ir neginčytinai įrodomas, patvirtinant atliktus veiksmus surinktais ir teisme ištirtais įrodymais. Be to, grėsmės nacionaliniam saugumui nėra statiškos ir nekintančios, nes pats nacionalinis saugumas nėra ir negali būti statiška definicija, atsižvelgiant į šiuo metu susiklosčiusią geopolitinę situaciją, dinamišką esamų grėsmių kaitos ir ypač spartų naujų grėsmių atsiradimo pobūdį. Nacionalinis saugumas – viešasis interesas ir pagrindinė, visai visuomenei esminę reikšmę turinti vertybė, kuri yra svarbesnė už galimus asmens interesų suvaržymus (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2021 m. rugsėjo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1917-602/2021, 2023 m. rugpjūčio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2103-415/2023). Policija, sprendama dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto taikymo prasme, vadovaujasi viešojo administravimo objektyvumo principu ir vertina tik objektyvius įstaigos turimus duomenis. Šiuo atveju vadovavosi 2025 m. gegužės 15 d. VSD rašte pateikta informacija. Pagal V. J. prašymą išnagrinėjus turimą medžiagą, nėra jokio pagrindo teigti, jog Sprendimas yra nemotyvuotas. VSD 2025 m. gegužės 15 d. raštu Departamentą informavo, kad pareiškėjo veikla vertintina kaip kelianti grėsmę valstybės saugumui ir tai reiškia, kad Departamentui atsirado pareiga vykdyti Įstatymo nuostatas ir neišduoti pareiškėjui leidimo laikyti (nešiotis) ginklus. Atsižvelgiant į Įstatymo 17 straipsnio reglamentavimą, esant minėto straipsnio 1 dalyje nurodytiems pagrindams, leidimai laikyti (nešiotis) ginklus negali būti išduodami, o išduoti leidimai laikyti (nešiotis) ginklus turi būti panaikinami. Ši Įstatymo norma yra imperatyvi ir ji nesuteikia teisės viešojo administravimo subjektui, kuriam suteikti įgaliojimai taikyti šią normą (šiuo atveju – Departamentui), pasirinkti kokį nors kitą elgesio variantą, jeigu nustatomas bent vienas iš Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytų pagrindų. Departamento veiksmai priimant ginčijamą sprendimą yra tiesiogiai nustatyti Įstatymu ir Departamentas neturi diskrecijos elgtis kitaip.

Byloje kilo ginčas dėl Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartą siekiant užtikrinti žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumą reglamentuoja Įstatymas (1 straipsnio 1 dalis). Įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad leidimus įsigyti ginklus, leidimus laikyti ir leidimus nešiotis A, B, C kategorijų ginklus išduoda policijos įstaiga. Atsakovą Įstatymo 12 straipsnio 3 dalis įpareigoja atlikti patikrinimus, siekiant nustatyti, ar asmenims, pretenduojantiems gauti leidimus įsigyti ginklus, leidimus laikyti ar leidimus nešiotis A, B, C kategorijų ginklus, netaikomi šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyti apribojimai.

Aprašas nustato Lietuvos Respublikos nuolatinių gyventojų turimų civilinėje apyvartoje leidžiamų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, skirtų Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams, apyvartos ir jos kontrolės tvarką, leidimų įsigyti ginklus asmenims, nurodytiems Įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje, išdavimo ir kontrolės tvarką, turimų ginklų civilinės apyvartos ir jos kontrolės tvarką (1 punktas).

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 10 punktu, gavęs visus tinkamai įformintus dokumentus, pareigūnas organizuoja patikrinimą, siekdamas nustatyti, ar nėra priežasčių, dėl kurių leidimas laikyti (nešiotis) ginklus pareiškėjui galėtų būti neišduodamas. Pagal Aprašo 11 punktą pareiškėjas ir prašyme nurodyti vyresni kaip 14 metų asmenys tikrinami, ar yra (nėra) nepriekaištingos reputacijos, taip pat patikrinama, ar nėra kitų Įstatyme nustatytų aplinkybių, dėl kurių pareiškėjas negali įsigyti ar turėti ginklų.

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad Departamentas, patikrinimo metu nustatydamas, ar pareiškėjui, pretenduojančiam gauti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus, netaikomi šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyti apribojimai, gavo 2025 m. gegužės 15 d. VSD raštą Nr. 19-455S „Dėl informacijos pateikimo“ kuriame pateikta VSD išvada, kad pareiškėjas gali kelti grėsmę valstybės saugumui.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 14 punktu, jeigu, atliekant patikrinimą buvo nustatyta priežasčių, dėl kurių leidimas laikyti (nešiotis) ginklus neišduodamas remiantis patikrinimo rezultatais, parengiamas neigiamas sprendimas ir atsakymas asmeniui dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo. Sprendimas atsisakyti išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus turi būti motyvuotas (surašytas laisva forma), priimtas vadovaujantis Įstatyme ir Apraše nustatytais reikalavimais.

2025 m. gegužės 28 d. sprendimu Departamentas, vadovaudamasis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punktu, numatančiu, jog Įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytų ginklų, B ir C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo, apie kurį VSD turi duomenų, kad jis gali kelti arba kelia grėsmę valstybės saugumui. Šiuos duomenis VSD perduoda policijos įstaigai. Skundžiamu Sprendimu Departamentas netenkino pareiškėjo skundo dėl 2025 m. gegužės 28 d. Departamento sprendimo panaikinimo.

Pareiškėjas su Sprendimu nesutinka, argumentuodamas, jog jis priimtas netinkamai įvertinus faktines ir teises aplinkybes, remiamasi prielaidomis ir nepakankamai aiškia informacija, neva keliamą grėsmę grindžiama daugiau nei 7 metų senumo neišanalizuotais socialinių tinklų įrašais, neatsižvelgta, kad pareiškėjas yra (*duomenys neskelbtini*) ir jau 27 metus vykdo pavestas pareigas su tarnybiniu ginklu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad ginklai ir šaudmenys gali kelti pavojų ne tik pačiam ginklus ir šaudmenis turinčiam asmeniui, bet ir kitiems visuomenės nariams, viešajai tvarkai, todėl įstatymų leidėjas turi pareigą nustatyti tokias ginklų ir šaudmenų patekimo į civilinę apyvartą, jų laikymo, naudojimo, leidimų įsigyti ginklų išdavimo ir panaikinimo sąlygas ir tvarką, kad būtų sudarytos prielaidos apsaugoti visuomenės narius nuo galimos grėsmės, užtikrinti viešąją tvarką. Įstatymų leidėjas, vykdydamas šią pareigą ir turėdamas plačią diskreciją, privalo laikytis Konstitucijos, be kita ko, nustatydamas įstatyme įtvirtintomis sąlygomis ir tvarka įgyjamos teisės įsigyti ir turėti atitinkamus ginklus ir šaudmenis ribojimo priemones, privalo paisyti proporcingumo principo (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2013 m. sausio 25 d., 2016 m. vasario 2 d., 2020 m. birželio 5 d. nutarimus). Be kita ko, įstatymų leidėjas, vykdydamas pareigą nustatyti leidimų įsigyti ir turėti ginklus ir šaudmenis išdavimo ir panaikinimo sąlygas ir tvarką, kad būtų sudarytos prielaidos užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką, ginti žmogaus teises ir laisves, įstatyme turi nustatyti tokias įstatyme įtvirtintomis sąlygomis ir tvarka įgyjamos teisės įsigyti ir turėti ginklus ir šaudmenis ribojimo priemones, kuriomis būtų sudarytos prielaidos riboti šios teisės turėjimą visais tais atvejais, kad esama prielaidų manyti, kad asmuo, turėdamas šią teisę, galėtų kelti pavojų sau, kitiems visuomenės nariams, viešajai tvarkai (nepaisant to, kada atsirado konkrečios priežastys, sudarančios prielaidas abejoti dėl galimo pavojaus, kurį asmuo, turėdamas teisę laikyti, nešiotis ginklus, keltų arba galėtų kelti sau, kitiems visuomenės nariams ar viešajai tvarkai, žr. pvz., Konstitucinio Teismo 2023 m. vasario 9 d. nutarimą).

Nagrinėjamu atveju nors Departamento atsisakymo išduoti pareiškėjui leidimą laikyti (nešiotis) ginklų pagrindas yra kitas Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies punktas, t. y. ne 10, o 11, tačiau tiek 10 punkte, tiek 11 punkte, kuris nagrinėjamu atveju yra aktualus, yra kalbama apie asmens keliamą (galimą kelti) grėsmę. Todėl aktuali LVAT praktika, kurioje teismas yra pasisakęs, jog, konstatuojant, kad asmuo kelia (gali kelti) grėsmę kitų asmenų ar savo gyvybei ar sveikatai, nuosavybei, viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui, nebūtina nustatyti, jog asmuo padarė nusikalstamą veiką ar kitokio pobūdžio teisės pažeidimą, tačiau pakanka nustatyti aplinkybes, kurios sudaro pagrindą išvadai, kad asmuo gali kelti grėsmę kitų asmenų ar savo gyvybei ar sveikatai, nuosavybei, viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui (pvz., LVAT 2019 m. sausio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-235-575/2019; 2022 m. rugsėjo 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-668-815/2022; 2023 m. liepos 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-439-822/2023).

Iš į bylą pateiktos VSD 2025 m. gegužės 15 d. pažymos Nr. 19-455S, pateiktos Departamentui, matyti, kad VSD, vadovaudamasis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punktu, vertina, jog pareiškėjas

gali kelti grėsmę valstybės saugumui. Pateikia šios išvados argumentus, t. y., kad, viešųjų šaltinių duomenimis, 2017 metais pareiškėjas atvirai reiškė palaikymą Rusijos Federacijai ir socialiniame tinkle dalijosi Kremliaus interesus atspindinčia propaganda. Taip pat, rašte nurodyta, kad pareiškėjas 2024 metais dalijosi propagandinio Rusijos tinklaraštininko, kuris palaiko Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą, šmeižia Baltijos šalis ir visą Vakarų pasaulį, įrašais. Tai rodo, kad pareiškėjas pateisina Rusijos vykdomą agresiją prieš Ukrainą ir remia Rusijos vykdomą agresyvią užsienio politiką, kuri kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, asmuo yra lojalus Rusijos režimui ir gali būti išnaudotas Rusijos valstybės institucijų ir (ar) žvalgybos tarnybų, vykdamas veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos nacionalinio saugumo interesus. Rašte taip pat paaiškinta, kad Rusijos Federacijos keliama grėsmė Lietuvos nacionaliniam saugumui yra apibrėžta Nacionalinio saugumo strategijoje, pacituotas pastarosios 14 punktas. VSD nurodė, jog, atsižvelgiant į išdėstytą informaciją ir šiandieninę geopolitinę situaciją, VSD vertinimu pareiškėjas gali kelti grėsmę valstybės saugumui.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Viešojo administravimo subjektą išsamumo principas įpareigoja į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 5 punktas).

Komisija, vadovaudamasi nustatytais faktinėmis bei teisinėmis aplinkybėmis, sprendžia, jog Departamentas skundžiamu Sprendimu pagrįstai atmetė pareiškėjo skundą, konstatuodamas, jog Departamento 2025 m. gegužės 28 d. sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas. Sutiktina su Departamento pozicija, išdėstyta tiek atsiliepime, tiek Sprendime, kad, gavus iš VSD informaciją apie pareiškėją, kaip galintį kelti grėsmę valstybės saugumui, vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punktu, Departamentui kyla pareiga vykdyti Įstatymo nuostatas ir neišduoti pareiškėjui leidimo laikyti (nešiotis) ginklus. Sprendime išdėstytos teisinės ir faktinės aplinkybės yra pakankamos, Sprendimas yra motyvuotas, nesukliudęs pareiškėjui, atsižvelgiant į jam žinomas aplinkybes, žinoti ir suprasti, dėl kokių priežasčių ir kuo remiantis buvo priimtas būtent tokio turinio Sprendimas, ginčo teisinius santykius reglamentuojančios teisės normos taikytos tinkamai, todėl skundžiamas Sprendimas yra teisėtas, atitinkantis VAĮ 10 straipsnio reikalavimus. Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Atsižvelgdama į tai kas išdėstyta aukščiau bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminių administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo V. J. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas